

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

دبیرخانه شورای عالی سلامت و امنیت غذایی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت کشور

مرکز امور ایجابی و فرهنگی

دستورالعمل اجرایی برگزاری

مجمع سلامت استان و شهرستان ها

آبان ماه ۱۳۹۶

شناسنامه اثر:

عنوان مستند:	دستورالعمل اجرایی برگزاری مجمع سلامت استان
واحد تهیه کننده:	دبیرخانه شورای عالی سلامت و امنیت غذایی
ناظر کیفی:	سیدمحمدهادی ایازی (معاون اجتماعی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی)، تقی رستم‌وندی (رئیس مرکز و قائم مقام وزیر کشور در امور اجتماعی و فرهنگی)، رضا محبوبی (مشاور وزیر و معاون مرکز امور اجتماعی و فرهنگی وزارت کشور)
تنظیم کننده/گان:	علی اصغر فرشاد، عباس وثوق مقدم، نسرين گودرزی، لیلا باتمانی، مسعود مطلبی قاین، شیوا مافی مرادی
سایر مشارکت کنندگان:	دکتر محمد نصیری، دکتر مصطفی جمالی، دکتر ابراهیم کریمی، دکتر محسن شتی، دکتر ابراهیم داروغه‌زاده، دکتر محمد مهدی گل‌مکانی، دکتر حسین ملک افضلی، محمد پورسینا، فرهاد بیات احمدی
فهرست ذینفعان:	دبیرخانه کارگروه‌های تخصصی سلامت و امنیت غذایی استان
کلیدواژه‌ها:	دستورالعمل، مجمع، سلامت، استان
ویرایش:	پنجم
تاریخ تنظیم:	۱۳۹۶/۰۲/۲۷
تاریخ آخرین ویرایش:	۱۳۹۶/۰۸/۱۴
اقدام لازم	ابلاغ به دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی، استانداری‌ها و فرمانداری‌ها
تماس برای جزییات:	ستاد مرکزی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، بلوک C، طبقه ۱۴، دبیرخانه شورای عالی سلامت و امنیت غذایی، تلفن: ۸۱۴۵۲۹۷۰، فاکس: ۸۱۴۵۳۰۰۴

بسمه تعالی

با صلوات بر محمد و آل محمد

دستورالعمل اجرایی برگزاری مجمع سلامت استان و شهرستان ها

مقدمه

مطالعات متعدد در حوزه سلامت نشان می‌دهند نهادها و سازمان‌های دولتی و غیردولتی، اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی نقش اساسی در ارتقای سلامت جامعه و محیط زندگی به عنوان عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت دارند. به طوری که در برخی از اسناد بین‌المللی سهم آن‌ها برای تأمین سلامت جوامع تا ۷۵ درصد برآورد می‌شود. بنابراین رسیدن به اهداف جامع و کامل سلامت مردم نیازمند مسئولیت‌پذیری و پاسخگویی اجتماعی همه بخش‌های توسعه برای سلامت است. با عنایت به اسناد بالادستی که ذیلاً به آن‌ها اشاره می‌شود و همچنین به استناد دستور رئیس محترم جمهور در اولین مجمع ملی سلامت مورخ ۱۳۹۵/۱۲/۰۸ که طی نامه شماره ۱۶۴۵۸۴ مورخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۴ ابلاغ و پیگیری گردیده است، تشکیل و برگزاری مجمع سلامت استان و شهرستان برنامه‌ریزی می‌شود.

اسناد بالادستی:

۱. بندهای (۲) و (۱۱) سیاست‌های کلی سلامت مبنی بر «تحقق رویکرد سلامت همه‌جانبه و انسان سالم در همه قوانین، سیاست‌های اجرایی و مقررات» و «افزایش آگاهی، مسئولیت‌پذیری، توانمندی و مشارکت ساختارمند و فعالانه فرد، خانواده و جامعه در تأمین، حفظ و ارتقاء سلامت با استفاده از ظرفیت نهادها و سازمان‌های فرهنگی، آموزشی و رسانه‌ای کشور تحت نظارت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی».
۲. چشم انداز نظام سلامت یعنی دستیابی به جایگاه اول شاخص‌های سلامت در منطقه آسیای جنوب غربی،
۳. مواد مرتبط در **سند حقوق شهروندی** به ویژه بند (الف) (حق حیات، سلامت و کیفیت زندگی) و بند (ع) (حق محیط زیست سالم و توسعه پایدار)،
۴. ابلاغیه شماره ۱۰۰/۱۱۷۸ مورخ ۱۳۹۵/۱۲/۱۴ وزیر محترم بهداشت درمان و آموزش پزشکی و دبیر شورای عالی سلامت و امنیت غذایی کشور مبنی بر مکلف بودن استانداران و فرمانداران سراسر کشور به برگزاری سالیانه مجامع سلامت در استان. این دستورالعمل به جهت تعیین اصول و شرایط برگزاری مجمع سلامت استان و شهرستان با حضور حداکثری ذیربطان و ذینفعان حوزه سلامت تدوین گردیده است.

ماده ۱- تعاریف

۱. **مجمع سلامت:** عبارت است از مجمعی با حضور ذیربطان از بخش‌های **دولتی** و **غیردولتی** در سطح استان و شهرستان که سالانه با حضور حداکثری مسئولین استانی و شهرستان و ذیربطان سلامت برای تبادل نظر و تجربیات، گفت‌وگو سازی درباره رویکرد سلامت همه‌جانبه و انسان سالم، و هم چنین تبیین اولویت‌های سلامت و حمایت‌طلبی برای آنها برگزار می‌شود و در نهایت منجر به توصیه‌های سیاستی می‌گردد.
۲. **موضوع اصلی یا گفت‌وگو غالب مجمع:** موضوعی است که با توجه به اولویت‌های شهرستان و استان توسط رییس و دبیر در مجمع طرح گردیده و بعنوان مطالبه شهرستان/استان از سطوح بالاتر سیاست‌گذاری مطالبه می‌گردد.

ماده ۲- اهداف مجمع

۱. افزایش آگاهی، مسئولیت‌پذیری و پاسخگویی اجتماعی و هم چنین مشارکت ساختارمند کلیه دست‌اندرکاران حوزه سلامت اعم از بخش‌های دولتی، غیردولتی، خیرین، سازمانهای مردم‌نهاد و فعالان اجتماعی
۲. شناسایی و تقدیر از برترین‌های مشارکت در تامین و ارتقای سلامت در سطح استان/شهرستان

ماده ۳- وظایف

مجمع سلامت استان با هدایت و همکاری کارگروه سلامت و امنیت غذایی به منظور کمک و جلب مشارکت حداکثری ذیربطان و ذینفعان حقوقی و حقیقی از بخش‌های دولتی و غیردولتی (عمومی، خصوصی، تعاونی، مردم‌نهاد) برای توسعه سلامت همه‌جانبه وظایف زیر را به عهده دارد:

۱. تبیین محوریت سلامت در اهداف توسعه پایدار
۲. نهادینه‌سازی رویکرد مولفه‌های اجتماعی موثر بر سلامت و اهمیت سلامت
۳. جلب مشارکت، تسهیل، نهادینه‌سازی و توسعه همکاری‌های فرابخشی برای سلامت
۴. شناسایی، رتبه‌بندی و تقدیر از سازمان‌ها، صنایع و دستگاه‌های مسئولیت‌پذیر و پاسخگو در برابر سلامت استان.

ماده ۴- ارکان

- ۱- **رییس مجمع** : استاندار / فرماندار
- ۲- **دبیر مجمع**: رییس دانشگاه علوم پزشکی مرکز استان/مدیر شبکه بهداشت و درمان
- ۳- **اعضای مجمع**:
  - روسای مراکز تحقیقاتی علوم پزشکی در استان،
  - روسای انجمن های علمی علوم پزشکی در استان
  - روسای نظام پزشکی، نظام پرستاری و نظام روانشناسی و مشاوره در استان/شهرستان
  - روسای دانشگاه ها/دانشکده های غیر علوم پزشکی دولتی و غیردولتی در مرکز استان/ شهرستان
  - روسای مراکز تحقیقاتی غیر علوم پزشکی همکار مرکز تحقیقات مولفه های اجتماعی موثر بر سلامت استان
  - اعضای خانه مشارکت مردم در سلامت استان /شهرستان
  - روسای سازمان های مردم نهاد و خیریه های سلامت استان / شهرستان
  - نمایندگان استان / شهرستان در مجلس شورای اسلامی
  - نماینده ولی فقیه و امام جمعه مرکز استان/شهرستان
  - رییس و اعضای شورای اسلامی استان/شهرستان
  - شهردار شهر مرکز استان / شهرستان
  - شهرداران شهرهای اقماری در شهرستان
  - روسای شوراهای اسلامی بخش در شهرستان ها
  - نمایندگان دهیاران (۵ نفر) در شهرستان ها
  - نمایندگان داوطلبان سلامت (۱۰ نفر) در شهرستان ها
  - چهره های ماندگار، فعالان اجتماعی، فرهیختگان، هنرمندان و معتمدین نام آور استان /شهرستان
  - رئیس اتاق اصناف، بازرگانی، کشاورزی و خدمات استان
  - رئیس اتاق تعاون استان
  - روسای صنایع، کارخانجات و بنگاه های تولیدی و اقتصادی استان به انتخاب استانداری / فرمانداری
  - روسای دستگاه های اجرایی عضو کارگروه سلامت و امنیت غذایی استان/ شهرستان
  - سایر افراد به پیشنهاد دبیر مجمع

ماده ۵- مراحل و فرآیند برگزاری مجمع سلامت استان / شهرستان

۱. کمیته برنامه‌ریزی با حمایت دبیرخانه کارگروه تخصصی سلامت و امنیت غذایی استان و با کمک مرکز تحقیقات مولفه‌های اجتماعی موثر بر سلامت^۳ با توجه به اولویت‌های مجمع ملی سلامت و با استفاده از مطالعات و مستندات و همچنین نگرانی‌ها و نظرات کارشناسی و مستندات حوزه‌های مختلف سلامت و گزارش‌های واسله از خانه مشارکت مردم در حوزه سلامت، اهم مشکلات و چالش‌های سلامت استان را شناسایی و پس از برگزاری نشست‌های کارشناسی لازم اولویت‌بندی نموده و با تایید رییس دانشگاه (دبیر مجمع) **موضوع اصلی یا گفتمان غالب مجمع سلامت** را برای تعیین شعار به کارگروه سلامت و امنیت غذایی استان ارایه می‌نماید.
۲. این کمیته در شهرستان با ریاست مدیر شبکه بهداشت و درمان تشکیل گردیده و نسبت به تعیین دستور کار، تعیین لیست مدعوین، تعیین لیست تقدیرشوندگان در شهرستان (با هماهنگی رئیس مجمع) موضوع اصلی یا گفتمان غالب مجمع سلامت شهرستان و هم چنین تعیین اولویت‌های پیشنهادی اقدام می‌نماید.
۳. موضوع اصلی یا گفتمان غالب مجمع سلامت استان/ شهرستان به عنوان محور سخنرانی‌ها، سیاست‌گذاری‌ها، برنامه‌ها و اقدام‌های فرابخشی سلامت استان/ شهرستان در طول یک سال قرار می‌گیرد.
- لازم به ذکر است که گفتمان غالب به عنوان یک گفتمان اجتماعی در سطح استان/ شهرستان و در کلیه سطوح اعم از مدیران ارشد، تشکل‌های مردمی، گروه‌های اجتماعی و ... باید گسترش یابد. همچنین این گفتمان بایستی به عنوان یک مطالبه اجتماعی در نشست‌های عمومی از جمله در مراسم نماز جمعه به تناوب مطرح شود.
۴. دبیرخانه کارگروه تخصصی سلامت و امنیت غذایی استان موظف است گزارش برگزاری مجمع سلامت استان و مجامع سلامت شهرستان را حداکثر تا یک ماه پس از برگزاری به دبیرخانه شورای عالی سلامت و امنیت غذایی ارسال نماید.
۵. دبیرخانه کارگروه تخصصی سلامت و امنیت غذایی استان موظف است گزارش پایش و ارزشیابی برنامه‌های مورد تایید مجمع سلامت استان و مجامع سلامت شهرستان‌ها را برای ارایه در مجامع سال بعد آماده نماید.
- تبصره ۶- برای کمک به اجرای این دستورالعمل در برگزاری مجامع استانی سلامت، نظام نامه استانی مدیریت سلامت همه‌جانبه و شیوه‌نامه‌های آن (موضوع ابلاغیه مشترک وزرای کشور و بهداشت و درمان و آموزش پزشکی) قابل بهره‌برداری خواهد بود.

ماده ۶- زمان و مکان برگزاری مجمع سلامت استان و شهرستان

با توجه به اینکه مقرر است «مجمع ملی سلامت» طی هفته سلامت در اردیبهشت ماه هر سال برگزار شود. لازم است مجمع سلامت استان و نشست‌های جانبی آن، هر ساله یک بار و در فصل زمستان (اواخر بهمن و اوایل اسفند ماه) برگزار شود.

۱. زمان برگزاری مجمع سلامت شهرستان‌ها در هر استان باید به نحوی تدوین گردد که امکان حضور استاندار، رئیس دانشگاه علوم پزشکی، معاون و مدیران ارشد سایر بخش‌ها فراهم گردد.
۲. زمان مجمع سلامت استان همراه با برنامه زمان‌بندی مجمع سلامت شهرستان‌ها باید حداقل یک ماه قبل از برگزاری به اطلاع دبیرخانه شورای عالی سلامت و امنیت غذایی برسد.
- تبصره ۸- با توجه به ضرورت برگزاری مجامع سلامت شهرستان پیش از مجامع سلامت استان، لازم است مجامع شهرستانی هر ساله یک بار و در فصل پاییز برگزار شود.

ماده ۷- خروجی‌های مورد انتظار از برگزاری مجمع سلامت استان

۱. بیانیه پایانی مجمع سلامت استان/ شهرستان، باید ضمن تبیین گفتمان غالب سالیانه سلامت استان، با اشاره به نکات کلیدی و مداخله‌ای؛ بر نقش ذینفعان تاکید داشته و برای سطوح مختلف اجرایی و همچنین تشکل‌های و گروه‌های اجتماعی تعهد ایجاد نماید.
۲. معرفی دستگاه‌ها و سازمان‌های برتر استانی، و گزارش سالیانه آموزش و ترویج مسئولیت‌پذیری و پاسخگویی اجتماعی برای سلامت توسط سازمان‌ها و صنایع استان بایستی به عنوان مطالبه اجتماعی نظام سلامت و ادارات مربوطه در دانشگاه علوم پزشکی استان، تهیه و به طور مستمر مورد پیگیری قرار گیرد.
۳. مستندات حاصل از فرآیند برگزاری مجمع سلامت استان (و شهرستان‌ها) باید به صورت مناسب با توجه به ابتکارات محلی تهیه و ضمن مستندسازی به نحو شایسته‌ای در اختیار عموم مردم قرار گیرد.
۴. این دستورالعمل در ۷ ماده و ۸ تبصره تهیه و در تاریخ ۱۳۹۶/۸/۱۷ به تایید مشترک دبیر شورای عالی سلامت و امنیت غذایی (وزیر بهداشت درمان و آموزش پزشکی) و وزیر کشور رسیده است و برای اجرا ابلاغ می‌شود.